

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Tárgy 381.631

Hely

Idő

"1921"

Személy

Helyszám

Szerző:

Cím: *A Virradat harca az élelmiszeruzsora ellen*

Forrás:

*Virradat*Bp.
(Hely)

1921. 6. 26

(Idő)

(Köt. v. füz.) (Oldal)

Közp. nyomt. XX. cs. 23. sz.

Székesfehérvári házinyomda 1920

A Virradat harca az élelmiszeruzsora ellen

„Már nincs mit eladni“

Egy levél fekszik előttem, szép női írással, amelyből magasfokú intelligencia sugárzik. Aki írta, csak gyengéd, finomlelkű hölgy lehet és igazi magyar urinő: minden mondatából látszik, hogy a választékos stílus a vértében van és hogy gyakorlott levélíró. Viszont bármilyen szép az írás; az én gyakorlott szemem azonnal észreveszi, hogy ez az urinő már jó ideje nem írt levelet, hogy a keze már nem fogja a tollat olyan játéki könnyedséggel, mint valamikor; a betűkön reszketés látszik. Röviden: az az impresszióm, a levél írónője, mielőtt leült levelet írni, sokféle nehéz munkát végzett, amelyek kimerítették. Talán a szobapadlót sikálta fel, talán ruhát mosott, talán az ablakokat tisztogatta, vagy talán most készült el mindahárommal... Este lett, végre egy kis lélegzethez jut, tehát megírja levelét a Virradatnak, a levelet, amelyre egész nap gondolt.

Ezennel a nyilvánosság elé hozom ezt a levelet, amelynek minden sorá, bár csendes megadás van bennük, kiáltóbb és vadozóbb irat közéletmezési helyzetünk nyomorúságának fenntartói ellen, mint bármilyen hatalmas vezércikk. A levél így szól:

„Hü olvasója vagyok a Virradatnak és az elsőik közt szerettem volna üdvözölni Önöket a lelkes harcért, amelyet az élelmiszeruzsora letörésére indítottak.

Mint állami tisztviselő nejét a háztartás ezernyi gondja minden áldott nap annyira kimerít, hogy mire az írásra gondolhatnék, minden testi-lelki erőm elszibbadt. Ma mégis, szinte önmagam legvőzésével tollat fogtam, hogy mely köszönetemet fejezzem ki Önöknek különösen azért, hogy a mi nyomorultá lett tisztviselő osztályunk bajaira rámutatni meg nem szűnnek. Az urammal együtt mi is ehhez a nyomorultá lett osztályhoz tartozunk: életünk a legnyomasztóbb gondok és nélkülözések láncolata.

Ott tartunk, hogy bizony már nem tudom, mi az, amit még eladhatnék egy egész élet szorgalmával, takarékosságával összeszerzett holmimból, hogy a zseniális pénzügyminiszteri terv szerint fölelendő „kedvezményes“ árakat megfizethessük. Még a kedvezményt se bírjuk, hát még az uszorit!

Még az eddigi „kedvezményes természetbeni ellátás“ árára is minden hónapban csupán ráfizetünk, mert ez az ellátás, bármilyen szűkösen osztjuk is be, legfeljebb 20 napra elég,

ahol pedig gyermekek is vannak, ott már a hónap közepe táján elfogy.

A többi 10—15 napra nem marad semmi. De mert valami mégis kell, üzenődike után már azon törjük a fejünket, hogy mi van még lakásunkban, ami pénzzé tehető. Ha aztán találunk valamit és sikerül olcsón elvesztegetni, ennek árával mi is csak az uzorásokat gazdagítjuk még jobban.

Szeretném, ha egy tisztviselői háztartásnak csupán egy napi gondjait és tengernyi emberföltöti vesződségét azok a férfinemen levők volnának kénytelenek magukra venni, akik olyan ötletesek annak kitalálásban, hogyan lehet jobb kézzel tisztreszen visszavenni még azt a keveset is, amelyet szerencsétlen balkezűkkel adtak.

Hajdani csekédeink (nekem is volt valamikor!) ugyan mit szóltak volna, ha mi is ilyen ötletesen élelmiszert és fizettük volna őket?“

Tisztviselők tüzelője és ruhája

Még nincs vége a levélnek, a java csak most következik:

„Kérdemem kell: ha az állam fölémeli a tisztviselők természetbeni ellátásának árait, ugyan miből fizetjük majd a fa és szén hazaszállítását? Mi 50 lépésre lakunk az elosztóhelytől és nemrég 3 mázsa rossz puhaért és 2 mázsa szénért 180 korona szállítási díjat kellett fizetnem, nem is szólv a vicénéről, akinek segítségét a pincébe hordásnál igénybe kellett venni. Szanyolcvan korona! Milyen nevétségesen csekély összeg egy lipótvárosi dámának, de még egy magas állású tisztvi-

selő feleségének is-mennyi fejtörést sőt kétségbeesést okozó pénz! Honnan, honnan vegye, mikor nincs egyéb a rongyos kis fizetésnél, amelynél többje van még egy kávéházi pikoló-finak is?

Kérdezem továbbá: mi lehet az a kulissza mögött rejtőző hatalom, amely a kedvezményes ruhaszövetre szóló utalványokat egy idő óta visszatartja, holott még nagyon sokan nem vehették ki a szövetet? Pedig most a téli szezon előtt olcsóbb volna a megvartatás!“

Eltűnt szövetkezet

Most pedig jön a levélnek a legjava: „Ha már benne vagyok az írásban, nyilvánosan megintertpellelőm az illetékes hatóságot, (hogy melyiket ezt nem tudom), hogy szándékszik-e nyomozást indítani egy szövetkezet ügyében, amely szövetkezet 2 év előtt alakult és azóta nyoma vesztett? Ime, amit én tudok róla:

Két napra előtt egy „Keresztény tej- és tejtermék Szövetkezet“ prospektusával árasztottak el a tisztviselőket, hogy vásároljanak részvényeket. Én is vásároltam részvényt, mert elhittetek velem, hogy legfeljebb 2—3 hónap múlva az üzem megindul és a részvényesek a napi árban tejet és tejterméket fognak ott kapni. Sem a Szövetkezet, sem az üzem azóta nem hallat magáról és a részvényesek azt se tudják, hogy hol van? Uglátszik, meghalt, mielőtt megszületett volna. De mi lesz a befizetett pénzekkel? A fejős tehenek, amelyeket a Szövetkezet üzembe akart állítani, talán a

részvényesek voltak? A vaj pedig, amelyet az üzemtől reméltünk, az alapítók fején van? Ugy vélem hogy a hatóság, amely egy ember eltűnése miatt is nyomozást indít, meg fogja ezt lenni egy eltűnt szövetkezet ügyében is.

Befejezés: „sok tisztviselő nevében“

Szívből kérem a *Vitradatot*, hogy ne lanyhuljon el jóindulata ezután sem az ország páriái, a tisztviselők iránt. Mert, ha még önök is elhagynak bennünket, úgy kétekednem kell abban, hogy mindnyájan egyformán Isten gyermekei vagyunk. A mi reménységünk, hogy az állam majd csak tesz értünk olyant is, ami a tett nevet megérdemli, már régen elveszett. Elmerültünk a ránk szakadt uzsora árjában, küzködünk, vergődünk benne . . . A korona folyton javul Zürichben, ez a fő. Hogy a magyar tisztviselők az éhínség előtt állanak az uzsora miatt: ez mellékes.

Sok tisztviselő nevében: egy műszaki tanácsos felesége.“

